DOI: 10.31359/2079-6242-2024-47-237
УДК 343.163 (477)

Є. С. Семеног, аспірант відділу дослідження проблем кримінального процесу та судоустрою Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

ОСНОВНІ ПІДСТАВИ ПОВЕРНЕННЯ ОБВИНУВАЛЬНОГО АКТА ПРОКУРОРУ

Постановка проблеми. Актуальність обраної теми зумовлена тим, що при складанні обвинувального акта на практиці досить часто виникають помилки в його оформленні та змістовному наповненні, які можуть призводити до повернення обвинувального акта прокуророві на стадії підготовчого провадження. Тож, оскільки повернення обвинувального акта прокурору є достатньо поширеним явищем, яке може мати негативні наслідки для кримінального провадження, питання щодо підстав прийняття судом цього рішення потребує належного наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика повернення прокурору обвинувального акта була предметом наукових розробок П. М. Каркача, А. В. Лапкіна, В. В. Луцика, М. П. Тахтарова, О. Ф. Шминдрук та інших дослідників. Разом із тим юридична наука й досі не виробила дієвих рекомендацій для запобігання помилкам при складанні та затвердженні обвинувального акта у кримінальних провадженнях. У зв'язку із цим у теорії наявні прогалини, що потребують заповнення з метою допомоги правозастосовній практиці.

Метою наукової статті є встановлення основних причин та умов, на підставі яких на практиці суди приймають рішення про повернення обвинувального акта прокурору, а також вироблення рекомендацій щодо запобігання виникненню помилок при підготовці обвинувального акта у кримінальному провадженні.

Виклад основного матеріалу. Звернення прокурора до суду з обвинувальним актом є однією із форм закінчення досудового розслідування. Відповідно до ч. 4 ст. 110 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) обвинувальний акт є процесуальним рішенням, яким прокурор висуває обвинувачення в учиненні кримінального правопорушення і яким завершується досудове розслідування. Водночас відповідно до ч. 1 ст. 337 КПК України судовий розгляд проводиться лише стосовно особи, якій висунуте обвинувачення, і лише в межах висунутого обвинувачення відповідно до обвинувального акта, крім випадків, передбачених цією статтею[1]. Таким чином, обвинувальний акт є основою судового розгляду, визначаючи межі останнього.

Відповідно до п. 3 ч. 3 ст. 314 КПК України у підготовчому судовому засіданні суд має право повернути обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру прокурору, якщо вони не відповідають вимогам цього Кодексу.

Значення цього повноваження суду у науковій юридичній літературі оцінюється по-різному. Так, на думку О. В. Калужинського, повернення обвинувального акта прокурору є проявом наступного судового контролю за діями прокурора, оцінки дотримання ним законності на завершальній частині досудового розслідування[2]. У свою чергу, на думку А. В. Лапкіна, можливість повернення судом прокуророві обвинувального акта спрямована не на здійснення судового контролю, а лише на встановлення можливості призначення судового розгляду на його підставі, тобто має підготовчий характер[3]. На наш погляд, завдання суду при ви-

[1] Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651–17#Text (дата звернення 10.03.2024).

[2] Калужинський О. В. 'Оціночна діяльність судді при прийнятті рішення про повернення кримінальної справи прокурору зі стадії попереднього розгляду' (2011) 4 Право і суспільство 159.

[3] Лапкін А. В. *Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми* (Право, 2020) 760.

рішенні питання про повернення обвинувального акта прокурору є комплексними. Вони включають як здійснення судового контролю за відповідністю обвинувального акта вимогам КПК України, так і встановлення можливості призначення на його основі судового розгляду.

Разом із тим на практиці суди можуть застосовувати це повноваження дуже широко. Це зумовлено тим, що підстава для його застосування визначена законодавцем у п. 3 ч. 3 ст. 314 КПК України як «невідповідність обвинувального акта вимогам КПК України» без будь-якої конкретизації такої невідповідності. У зв'язку із цим В. В. Луцик вказує на невизначеність підстав для повернення обвинувального акта прокурору та відсутність вичерпного переліку таких випадків, що створює проблеми у застосуванні цього інституту[1]. В. В. Михайленко відносить до першочергових проблем застосування цієї норми визначення критеріїв невідповідності обвинувального акта вимогам закону і, відповідно, передбачуваності для учасників результатів підготовчого судового засідання, оскільки невідповідність обвинувального акта вимогам Кодексу є оціночним поняттям[2]. Таким чином, формулювання підстави повернення прокурору обвинувального акта є невизначеним і загальним, що дозволяє судам на практиці тлумачити її на власний розсуд. Зважаючи на це, КПК України має уточнити підстави повернення прокурору обвинувального акта судом.

Варто зазначити, що певні випадки, в яких необхідне повернення прокурору обвинувального акта, викладені у Листі Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про порядок здійснення підготовчого судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України» від 03.10.2012 р. №223–1430/0/4–12, згідно з яким у підготовчому судовому засіданні суд має право повернути прокурору обвинувальний акт, зокрема, якщо: обвинувальний акт містить положення, що суперечать одне одному; у ньому наведено недопустиму натуралізацію опису злочину; він не підписаний слідчим чи не затверджений прокурором; до нього не долучено передбачені законом додатки. Цей перелік не є вичерпним. Водночас наголошувалося на тому, що повернення обвинувального акта прокурору передбачає не формальну невідповідність такого акта вимогам закону, а наявність у ньому таких недоліків, які перешкоджають суду призначити судовий розгляд[3].

Зважаючи на це, рішення про повернення обвинувального акта прокурору має прийматися судом лише у випадку, коли: (1) обвинувальний акт не відповідає вимогам КПК України; (2) ці недоліки є настільки істотними, що перешкоджають суду призначити і провести судовий розгляд.

Вимоги до обвинувального акта викладені у ст. 291 КПК України. Вона встановлює порядок складання і затвердження обвинувального акта, визначає широкий перелік відомостей, які повинні міститися в обвинувальному акті, а також передбачає додатки до обвинувального акта. У свою чергу, рішення суду про невідповідність обвинувального акта вимогам закону повинно бути обґрунтоване посиланням на конкретні положення ст. 291 та інших статей КПК України, порушення яких мали місце при складанні або затвердженні обвинувального акта.

Висновок про істотність цих порушень та унеможливлення ними проведення судового розгляду приймається судом з огляду як на усталену судову практику, так і фактичні обставини кримінального провадження. Зважаючи на те, що підготовче судове засідання відповідно до ч. 2 ст. 314 КПК України відбувається за участю обвинуваченого (крім випадків, коли здійснювалося спеціальне досудове розслідування), прокурора, захисника, потерпілого, його представника та законного представника, цивільного позивача, його представника та законного представника, цивільного відповідача та його представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, на рішення суду про повернення обвинувального акта можуть вплинути і позиції цих учасників кримінального провадження. Відтак, суд має з'ясувати думку кожного з присутніх учасників підготовчого судового засідання з приводу відповідності обвинувального акта вимогам КПК України та можливості призначення на його основі судового розгляду.

[1] Луцик В. В. 'Інститут повернення кримінальної справи прокурору: сучасний стан і перспективи розвитку' (2012) 2 Вісник Національної академії прокуратури України 71.

[2] Михайленко В. 'Повернення обвинувального акта прокурору: проблеми розуміння, тлумачення та застосування' (2022) 1 Юридична газета онлайн

[3] Про порядок здійснення підготовчого судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 03.10.2012 №223–1430/0/4–12 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1430740-12#Text (дата звернення 10.03.2024).

Вивчення судової практики засвідчує, що типовими помилками при складанні та/або затвердженні обвинувального акта є:

– *неправильне оформлення обвинувального акта*: не зазначені анкетні дані слідчого, прокурора; відсутній підпис прокурора, який затвердив обвинувальний акт, або підпис слідчого, який його склав; не зазначено дати складання або затвердження обвинувального акта тощо. Так, наприклад, у справі № 211/1966/13-к суд повернув прокуророві обвинувальний акт, оскільки той був підписаний лише слідчим, тоді як прокурор затвердив обвинувальний акт, але не підписав його[1]. У справі № 753/11177/23 причиною повернення обвинувального акта стало те, що в ньому були відсутні дані щодо дати як його складання, так й затвердження, що, на думку суду, є безумовним порушенням вимог КПК України[2];

– *неповнота обвинувального акта*: відсутність у його тексті однієї з обов'язкових змістовних частин, наприклад, викладу фактичних обставин кримінального правопорушення, правової кваліфікації кримінального правопорушення та формулювання обвинувачення. Наприклад, у справі № 197/1328/13-к суд установив, що в обвинувальному акті відсутній повний текст викладу фактичних обставин кримінального правопорушення, які прокурор вважає встановленими, та зовсім не вказана правова кваліфікація кримінального правопорушення й формулювання обвинувачення, а тому даний обвинувальний акт не відповідає вимогам КПК України, що унеможливлює призначення кримінального провадження з цим обвинувальним актом до судового розгляду[3]. Іноді суди повертають прокуророві на цій підставі обвинувальні акти через технічні недоліки останніх. Приміром, у справі № 182/3130/16-к судом було встановлено, що текст обвинувального акту відносно ОСОБА_6 викладено нерозбірливо, його майже не видно і не можливо прочитати, що позбавляє суд першої інстанції можливості встановити і проаналізувати обставини, зазначені в обвинувальному акті. Тому обвинувальний акт не містить виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, які прокурор вважає встановленими[4];

– *порушення прав учасників кримінального провадження*: неправильне зазначення місця проживання підозрюваного; вручення учасникам кримінального провадження копії обвинувального акта, яка відрізняється від обвинувального акта, що перебуває в провадженні суду; вручення обвинувального акта на мові, якою не володіє учасник кримінального провадження, тощо. Так, у справі № 507/1213/16-к прокурор заявив клопотання про повернення обвинувального акту прокурору, так як він помилково вручив ОСОБА_5 та його захиснику обвинувальний акт не в тій редакції, що направлений до суду. Вислухавши учасників судового провадження, проаналізувавши обвинувальний акт із додатками, суд дійшов висновку, що він підлягає поверненню прокурору, оскільки зміст обвинувального акта, який перебуває у проваджені суду, та зміст обвинувального акту, який надано обвинуваченому та захиснику, суттєво різняться, що унеможливлює призначення судового розгляду[5]. У справі № 758/14249/16-к суд установив, що підозрюваний ОСОБА_4 у достатній мірі не володіє українською мовою, адже його рідною мовою є російська. Про вказану обставину було відомо і прокурору, який вручав ОСОБА_4 копію обвинувального акта та безпідставно проігнорував прохання підозрюваного про отримання обвинувального акта в перекладі на російську мову[6];

– *відсутність або неправильне оформлення додатків до обвинувального акта*: відсутність розписки про отримання підозрюваним копії обвинувального акта, а також реєстру матеріалів досудового розслідування; підписання реєстру матеріалів досудового розслідування слідчим, який не підписував обвинувальний акт, тощо. Так, у справі № 510/1394–14-к обвинувальний акт було повернуто прокурору, оскільки додатки до нього не містили розписки підозрюваного про отримання копії обвинувального акта[7];

[1] Ухвала від 10 липня 2013 року у справі № 211/1966/13-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/32285810 (дата звернення 10.03.2024).

[2] Ухвала від 13 липня 2023 року у справі № 753/11177/23. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/112175135 (дата звернення 10.03.2024).

[3] Ухвала від 25 листопада 2013 року у справі № 197/1328/13-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/35472023 (дата звернення 10.03.2024).

[4] Ухвала від 16 березня 2017 року у справі № 182/3130/16-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/65453358 (дата звернення 10.03.2024).

[5] Ухвала від 21 вересня 2016 року у справі № 507/1213/16-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/61447079 (дата звернення 10.03.2024).

[6] Ухвала від 11 січня 2017 року у справі № 758/14249/16-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/64013898 (дата звернення 10.03.2024).

[7] Ухвала від 01 вересня 2014 року у справі № 510/1394/14-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/55640219 (дата звернення 10.03.2024).

– *проведення процесуальних дій після складання обвинувального акта*. Так, у справі № 752/2433/18 суд установив, що обвинувальний акт було затверджено ще у вересні 2015 року, але з невідомих причин його було направлено до суду лише 06.02.2018 року, тобто більше ніж через два роки з моменту складання. В той самий час, як видно з реєстру матеріалів досудового розслідування та як відмітив під час підготовчого судового засідання захисник, після складання обвинувального акта 03.09.2015 року слідчий здійснював сторонам відкриття матеріалів досудового розслідування, що не ґрунтується на вимогах процесуального законодавства, оскільки відкриття матеріалів досудового розслідування передує складанню обвинувального акта[1]. У справі № 752/15561/17 суд установив, що обвинувальний акт, яким завершується досудове розслідування, був складений 24.07.2017 року. В той самий час, як видно з реєстру матеріалів досудового розслідування, 25.07.2017 року, тобто після складання обвинувального акта, слідчим проводилися слідчі дії, зокрема, здійснено повідомлення про підозру та допит підозрюваного, складалися протоколи про надання матеріалів тощо. Тобто, по суті, слідчий склав обвинувальний акт до завершення досудового розслідування, проводячи після його складання слідчі дії[2].

При цьому в низці випадків підставою повернення прокурору обвинувального акта слугує не одне, а низка порушень, що вказує на загалом низький рівень підготовки обвинувальних актів. Аналізуючи передумови виникнення таких ситуацій, можна вважати, що причинами допущених порушень при складанні обвинувального акта є:

1) відсутність необхідних знань або досвіду у слідчих та прокурорів. Обвинувальний акт як підсумковий документ досудового розслідування, що є основою для судового розгляду, вимагає високого рівня професійної компетентності від осіб, які його готують. Відповідно, недостатні знання кримінального процесуального законодавства та судової практики, відсутність навичок і вмінь щодо складання та/або перевірки обвинувальних актів призводять до допущення недоліків, що можуть слугувати підставою для повернення обвинувального акта судом;

2) неуважність або недбалість при підготовці та затвердженні обвинувального акта. Помилки щодо обвинувальних актів допускають не лише недосвідчені, а й цілком компетентні слідчі та прокурори. Здебільшого це зумовлено великим службовим навантаженням, яке може сягати сотень кримінальних проваджень. У цих умовах неможливо забезпечити однаково високу якість всіх обвинувальних актів, що направляються до суду. Крім того, процес підготовки обвинувального акта, який, як правило, включає два етапи: складання слідчим обвинувального акта та його подальше затвердження прокурором, може призводити до взаємного перекладання відповідальності, коли слідчий недбало ставиться до складання обвинувального акта, сподіваючись, що його помилки виправить прокурор, а прокурор, у свою чергу, розраховує на сумлінність слідчого і поверхово перевіряє обвинувальний акт перед його затвердженням. Також прокурор може легковажно розраховувати на те, що суд «закриє очі» на допущені під час підготовки обвинувального акта порушення;

3) прогалини правового регулювання. Закріплення в КПК України значної кількості реквізитів обвинувального акта без конкретизації їх значення та співвідношення між собою, відсутність чіткої процедури складання обвинувального акта та формування додатків до нього можуть вести до неоднакового розуміння законодавчих положень слідчим, прокурором і судом. Тому ті моменти, які слідчий і прокурор вважають належними і законними, суд може трактувати як порушення, тощо.

Засоби запобігання подібним порушенням вбачаються у підвищенні рівня кваліфікації слідчих та прокурорів із питань роботи з обвинувальними актами, проведенні тематичних навчань у виді тренінгів і семінарів (у т.ч. спільних), підготовці методичних рекомендацій, пам'яток, гайдлайнів тощо.

До інших причин, які зумовлюють повернення прокурорам обвинувальних актів, можна віднести прискіпливість судді або його упереджене ставлення до прокурора, намагання сторони захисту затягнути кримінальне провадження шляхом акцентування уваги суду на формальних недоліках обвинувального акта, неправильне тлумачення судом положень закону тощо. Водночас дієвим запобіж-

[1] Ухвала від 17 квітня 2018 року у справі № 752/2433/18. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/73423988 (дата звернення 10.03.2024).

[2] Ухвала від 21 грудня 2017 року у справі № 752/15561/17. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/71126482 (дата звернення 10.03.2024).

ником від подібних порушень суду є можливість оскарження ухвали про повернення обвинувального акта в апеляційному порядку, що передбачена ч. 4 ст. 314 КПК України.

Висновки. На підставі викладеного можна дійти висновку, що формулювання підстави повернення прокурору обвинувального акта є невизначеним і надто загальним, що дозволяє судам на практиці тлумачити її на власний розсуд. Зважаючи на це, КПК України має уточнити підстави повернення прокурору обвинувального акта судом. Рішення про повернення обвинувального акта прокурору має прийматися судом лише у випадку, коли: (1) обвинувальний акт не відповідає вимогам КПК України; (2) ці недоліки є настільки істотними, що перешкоджають суду призначити і провести судовий розгляд. До числа таких недоліків на практиці переважно належать: неправильне оформлення обвинувального акта; неповнота обвинувального акта; порушення прав учасників кримінального провадження; відсутність або неправильне оформлення додатків до обвинувального акта; проведення процесуальних дій після складання обвинувального акта тощо. Основними причинами допущення порушень при складанні й затвердженні обвинувальних актів є відсутність необхідних знань або досвіду у слідчих та прокурорів, неуважність або недбалість при підготовці та затвердженні обвинувального акта, прогалини правового регулювання змісту обвинувального акта та додатків до нього тощо. У зв'язку із цим видається за доцільне запровадити додаткову навчальну програму з підготовки обвинувальних актів, яка включатиме проведення тематичних тренінгів і семінарів, а також підготовку методичних рекомендацій та пам'яток.

REFERENCES

List of legal documents

Legislation

1. Kryminalniy protsesualniy kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 13.04.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651–17#Text (in Ukrainian).
2. Cases
3. Uhvala vid 10.07.2013 u spravi № 211/1966/13-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/32285810 (in Ukrainian).
4. Uhvala vid 13.07.2023 u spravi № 753/11177/23. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/112175135 (in Ukrainian)..
5. Uhvala vid 25.11.2013 u spravi № 197/1328/13-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/35472023 (in Ukrainian).
6. Uhvala vid 16.03.2017 u spravi № 182/3130/16-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/65453358 (in Ukrainian).
7. Uhvala vid 21.09.2016 u spravi № 507/1213/16-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/61447079 (in Ukrainian).
8. Uhvala vid 11.01.2017 u spravi № 758/14249/16-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/64013898 (in Ukrainian).
9. Uhvala vid 01.09.2014 u spravi № 510/1394/14-к. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/55640219 (in Ukrainian).
10. Uhvala vid 17.04.2018 u spravi № 752/2433/18. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/73423988 (in Ukrainian).
11. Uhvala vid 21.12.2017 u spravi № 752/15561/17. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/71126482 (in Ukrainian).

Bibliography

Authored books

1. Lapkin A. V. *Prokuror u kryminalnomu provadzhenni: teoretychni, pravovi ta orhanizatsiino-metodychni problemy* [Prosecutor in criminal proceedings: theoretical, legal and organizational and methodological problems] (Pravo, 2020) 1304 (in Ukrainian).

Journal articles

2. Kaluzhynskyi O. V. 'Otsinochna diialnist suddi pry pryiniatti rishennia pro povernennia kryminalnoi spravy prokuroru zi stadii poperednoho rozghliadu' [Evaluative activity of a judge when making a decision to return a criminal case to the prosecutor from the stage of preliminary consideration] (2011) 4 Pravo i suspilstvo 157–164 (in Ukrainian)
3. Lutsyk V. V. 'Instytut povernennia kryminalnoi spravy prokuroru: suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku' [Institute of returning a criminal case to the prosecutor: current state and prospects for development] (2012) 2 Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy 70–76 (in Ukrainian).
4. Myhailenko V. V. 'Povernennya obvinuvalnogo acta prokuroru: problemy rozuminnya, tlumachennya ta zastosuvannya' [Returning the indictment to the prosecutor: problems of understanding, interpretation and application] (2022) 1 Yuridichna gazeta online (in Ukrainian).

Websites

5. ' Pro poryadok zdiysnennya pidgotovchoho sudovogo provadzhennya vidpovidno do Kryminalno protsesualnoho kodeksu Ukrainy (Lyst vid 03.10.2012 № 223–1430/0/4-12)'[On the procedure for carrying out preparatory court

proceedings in accordance with the Criminal Procedure Code of Ukraine] (Letter from 03.10.2012 № 223–1430/0/4-12)' (Verkhovna Rada Ukrainy) < https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1430740-12#Text> (in Ukrainian).

Семеног Є. С.
Основні підстави повернення обвинувального акта прокурору

У науковій статті досліджуються причини та умови, на підставі яких на практиці суди приймають рішення про повернення обвинувального акта прокурору. Актуальність обраної теми зумовлена тим, що повернення обвинувального акта є досить поширеним на практиці явищем, яке може мати негативні наслідки для кримінального провадження, а тому потребує наукового дослідження.

Обґрунтовано, що повернення прокурорам обвинувального акта зумовлено порушеннями, допущеними при складанні обвинувального акта. Ці порушення найчастіше зумовлені неналежним виконанням прокурорами своїх повноважень. Причинами цього можуть бути: прогалини правового регулювання змісту обвинувального акта; відсутність необхідних знань або досвіду у прокурорів; неуважність або недбалість при підготовці та затвердженні обвинувального акта. Іноді повернення прокурору обвинувального акта зумовлене намаганням сторони захисту затягнути кримінальне провадження.

Проаналізовано практику судів щодо повернення обвинувальних актів внаслідок відсутності додатків до обвинувального акта або недоліків таких додатків.

Зроблено висновок, що повернення обвинувального акта є правом, а не обов'язком суду, і приводом для нього може стати не будь-яка формальна невідповідність вимогам КПК України, а лише та, яка реально перешкоджає призначенню судового розгляду.

***Ключові слова**: кримінальне провадження, прокурор, обвинувальний акт, повернення прокурору обвинувального акта, підготовче провадження.*

Semenoh E. S.
The main grounds for returning the indictment to the prosecutor

The scientific article examines the reasons and conditions on the basis of which, in practice, courts decide to return the indictment to the prosecutor. The relevance of the chosen topic is determined by the fact that the return of the indictment is a fairly common phenomenon in practice, which can have negative consequences for criminal proceedings, and therefore requires scientific research.

It is substantiated that the return of the indictment to prosecutors is due to violations committed during the drafting of the indictment. These violations are most often caused by improper performance of their powers by prosecutors. The reasons for this may be: gaps in the legal regulation of the content of the indictment; lack of necessary knowledge or experience of prosecutors; carelessness or negligence in the preparation and approval of the indictment. In some cases, the return of the indictment to prosecutor is due to the defense's efforts to delay the criminal proceedings.

The practice of courts regarding the return of indictments due to the absence of appendices to the indictment or the shortcomings of such appendices was analyzed.

It was concluded that the return of the indictment is a right, not an obligation of the court, and the reason for it may not be any formal non-compliance with the requirements of the Criminal Procedure Code of Ukraine, but only that which actually prevents the appointment of a trial.

***Key words**: criminal proceedings, prosecutor, indictment, return of the indictment to the prosecutor, preparatory proceedings.*

Стаття надійшла до редакції:20.03.2024 р.
Прийнята до друку: 20.04.2024 р.